

DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-24

УДК 657.3

ЛОПАТОВСЬКИЙ В. Г.

<https://orcid.org/0000-0002-8830-1398>

e-mail: viklop@ukr.net

КРАСУЦЬКИЙ Р. І.

e-mail: rostislav.krasutski@gmail.com

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ГОСПОДАРЮЮЧОГО СУБ'ЄКТА ЯК РЕЗУЛЬТАТИВНОГО ПОКАЗНИКА ЙОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

У роботі досліджено особливості формування та використання інформації про фінансові результати, як результативний показник діяльності підприємств, що формується за даними системи його обліку та звітності та використовується керівництвом з метою прийняття управлінських рішень з управління прибутком.

Фінансові результати є вимірником ефективності роботи будь-якого комерційного підприємства, отримання прибутку – головною метою здійснення підприємницької діяльності. Вітчизняними та закордонними вченими підготовлено багато наукових праць з висвітлення особливостей формування та використання інформації про фінансові результати, однак основна проблема в тому, що не існує універсального рішення, як з оптимізації фінансових результатів, так і з підвищення прибутковості діяльності господарюючих суб'єктів.

Сучасні економічні потрясіння показують нові слабкі місця в діяльності суб'єктів господарювання та політиці підвищення їхньої прибутковості, а тому дослідження і написання наукових праць та практичних рекомендацій з цієї теми завжди будуть актуальними.

Ключові слова: фінансові результати, облік, звітність, прибуток, збиток, доходи, витрати, управління прибутком

VICTOR LOPATOVSKYI, ROSTYSLAV KRASUTSKYI

Khmelnitskyi National University

PECULIARITIES OF FORMATION AND USE OF INFORMATION ABOUT FINANCIAL RESULTS OF ACTIVITY OF BUSINESS ENTITY AS A RESULT OF EFFECTIVE PERFORMANCE

Research on financial performance and income taxation in times of economic downturn and crisis is always gaining attention and popularity, because the amount of profit depends on the viability of the enterprise, the level of wages and, accordingly, turnover and skills, and as a result of state budget revenues. different levels.

Income tax, in turn, is a regulator of the distribution between the state and enterprises of all forms of ownership of profits, as the main source of innovation and investment activities.

The current conditions and the economic situation in Ukraine and in the world as a whole pose new challenges for enterprises to optimize their activities, efficiency in the face of growing competition, the impact of aggressive internal and external factors. No business activity has development prospects without a positive financial result, which lacks the dynamics to grow. Profit has always been the main indicator of business efficiency. That is why the formation and definition of profit has caused and continues to cause so much debate in economics, as evidenced by the great variety of theories on its definition and sources of formation. This area of research attracts a lot of attention during the crisis, as profit is the most desirable source of resource recovery and enterprise development. Therefore, maintaining profitability at a sufficient level is a challenge for managers at all levels and divisions of the enterprise, especially given today's oversaturated and over-competitive environment, where every enterprise is fighting for survival. The authors investigate the peculiarities of the formation and use of information about financial results as an effective indicator of enterprise activity, which is formed according to the system of its accounting and reporting and used by management to make management decisions on profit management.

Financial results are a measure of the efficiency of any commercial enterprise, making a profit - the main purpose of doing business. Domestic and foreign scientists have prepared many scientific papers to highlight the peculiarities of the formation and use of information about financial results, but the main problem is that there is no one-size-fits-all solution to optimize financial results and increase profitability.

The current economic turmoil shows new weaknesses in the activities of economic entities and policies to increase their profitability, and therefore research and writing scientific papers and practical recommendations on this topic will always be relevant.

Keywords: financial results, accounting, reporting, profit, loss, income, expenses, profit management

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Дослідження проблем фінансових результатів та оподаткування прибутку в період економічного спаду та кризи завжди користується підвищеною увагою та популярністю, оскільки саме від суми одержаного підприємством прибутку залежить життєздатність підприємства, рівень заробітної плати працівників та відповідно плінність та кваліфікаційний рівень кадрів, та як наслідок надходження до бюджетів держави різних рівнів.

Податок на прибуток, в свою чергу, є регулятором розподілу між державою та підприємствами всіх форм власності прибутку, як головного джерела інноваційно-інвестиційної діяльності.

Умови сьогодення та економічної ситуації, що склалися в Україні та в світі в цілому кидають підприємствам нові виклики з оптимізації діяльності, ефективності роботи в умовах наростаючої конкурентної боротьби, впливу агресивних внутрішніх і зовнішніх чинників. Жодна підприємницька діяльність не має перспектив розвитку без позитивного фінансового результату, у якого відсутня динаміка до зростання. Прибуток завжди був основним показником ефективності підприємств. Саме тому формування та визначення прибутку викликало і продовжує викликати так багато дискусій в економічній науці, про що свідчить велике різноманіття теорій щодо його визначення і джерел формування. Особливо багато уваги цей напрям досліджень викликає саме в період кризових явищ, так як прибуток є найбільш бажаним джерелом відновлення ресурсів і розвитку підприємства. Тому підтримання прибутковості на достатньому рівні є викликом для керівників всіх рівнів і підрозділів підприємства, особливо з огляду на сьогоденне перенасичене та надконкурентне середовище, де кожне підприємство веде боротьбу за виживання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Обрана тема надзвичайно цікава та має великий потенціал практичного використання, саме тому така велика кількість вчених і висвітлювала її у своїх працях. Особливо варто відмітити праці Бутинця Ф.Ф., Мочерного С.В., Пушкар М.С., Кучеренко Т.Є., Скалюк Р.В., Чебанової М.С., Ткаченко Н.І. та інших.

Фінансовий результат – об'ємне поняття, що охоплює всі сторони фінансово-господарської діяльності підприємства. Неможливо уявити здійснення підприємством господарської діяльності без залучення матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Для отримання прибутку необхідно максимально ефективно використовувати ресурси, що відповідно, знаходить своє відображення у фінансових результатах підприємства. Саме фінансовий результат є основним показником ефективності використання ресурсів, тобто він виступає вартісним вираженням ризику під час здійснення підприємством господарської діяльності. Далі фінансовий результат є частиною доходу держави і повинен використовуватись для наступного розвитку економіки і забезпечення матеріальної складової усіх членів суспільства.

Різне трактування поняття фінансового результату впливає на величину податків, що сплачує підприємство, саме тому сьогодні дослідження економічної сутності поняття фінансового результату, а також факторів, що на нього впливають посідає провідне місце у працях вчених та викликають неабиякий науковий інтерес (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування поняття «фінансові результати» у працях вчених

Автор	Трактування
Бутинець Ф. Ф.	«Співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті. Прибуток або збиток організації» [1]
Кучеренко Т.Є.	«Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період» [2]
Мочерний С. В.	«Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках» [3]
Пушкар М. С.	«Прибуток або збиток, отриманий в результаті господарської діяльності» [4]
Ткаченко Н. М.	«Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності» [5]
Чебанова М. С., Василенко С. С.	«Прибуток або збиток, отриманий від діяльності підприємства» [6]
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л.	«Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді» [7]
Опарін В. М.	«Зіставлення регламентованих податковим законодавством доходів і витрат. Перевищення доходів над витратами становить прибуток, зворотнє явище характеризує збиток» [8]
Скалюк Р. В.	«Якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства» [9]
Худолій Л. М.	«Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством» [10]

Сформовано на основі [1-10]

Економічна категорія фінансовий результат підприємства в залежності від того перевищують доходи чи витрати може виступати у формі прибутку або збитку. Підприємство отримує прибуток у випадку перевищення доходів, або збиток коли розмір витрат перевищує розмір доходів.

Результат вивчення нормативно-правової бази України вказує на те, що в законодавстві чітко не визначено сутність поняття «фінансові результати». В НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» означено лише терміни «прибуток» та «збиток».

Так, згідно з НП(С)БО 1, «прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збитки – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» [11].

Податкове законодавство під поняттям «фінансові результати» передбачає «прибуток». Так, у статті 134 Податкового кодексу України зазначено, що прибуток визначають «шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, тобто суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів,

виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, на різниці, які виникають відповідно до Податкового кодексу України» [12].

Окремі види фінансових результатів показано в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, що включають «прибуток нерозподілений», «непокріті збитки», «прибуток, використаний у звітному періоді», «результат операційної діяльності», «результат фінансових операцій», «результат іншої діяльності» [13].

Виклад основного матеріалу

Вивчаючи поняття фінансових результатів, необхідно враховувати вплив на облікове відображення господарських операцій управлінського, податкового та економічного трактування досліджуваного поняття.

Зважаючи на те, що потреби користувачів облікової інформації можуть бути різними, саме бухгалтерський облік фінансових результатів повинен сформулювати і надати інформацію для різних груп користувачів. При цьому мають застосовуватись різні підходи до визначення фінансового результату суб'єктів господарювання.

На сьогодні визначено два основні підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства: метод порівняння доходів і витрат так званий метод «витрати випуск» передбачає визначення прибутку (збитку) згідно принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, який полягає в тому, що для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому «доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів» [14].

Визначення фінансового результату за методом нарахування може відбуватись двома способами «лінійним», тобто порівнянням суми випущеної продукції з понесеними витратами, відображеними загальною сумою з подальшою деталізацією та методом порівняння капіталу або так званим методом зміни чистих активів, що визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок і кінець періоду, тобто розраховується різниця. Відповідно збільшення власного капіталу є прибутком компанії, зменшення – збитком. В Україні фінансовий результат розраховується саме методом нарахування.

Дані способи висвітлені в чинних нормативних документах НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [11], НП(С)БО 15 «Дохід» [15], НП(С)БО 16 «Витрати» [16], НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [17], Плані рахунків, Інструкції з його застосування [13].

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства за конкретний звітний період необхідно порівняти доходи цього звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів у момент їх виникнення (спосіб нарахування), і момент надходження або сплати грошей не має тут ніякого значення. При цьому доходи та витрати відображають у бухгалтерському обліку. На підставі даних, відображених в бухгалтерському обліку, складається Звіт про фінансові результати.

Принцип повноти та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку витрат і доходів є одним з основних принципів обліку фінансових результатів. Також важливо зазначити, що бухгалтерському обліку відображаються лише ті доходи і витрати, які можуть бути працівниками підприємства точно визначені й обчислені.

Досить важливим для визначення та обліку фінансових результатів є раціональний вибір облікової політики, зокрема, оптимальний вибір методу амортизації основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, методу оцінки вибуття запасів та нарахування резерву сумнівних боргів тощо.

В залежності від обраних методів облікової політики будуть змінюватись і показники фінансових результатів.

Наприклад, обрання методу ФІФО при оцінці вибуття запасів означає списання запасів у тій послідовності, в якій вони надходили на підприємство. Таким чином, при вибутті запасів будуть спочатку списуватись запаси, що надійшли раніше, в оцінці за тією вартістю, за якою вони оприбутковані в обліку. При застосуванні методу ФІФО в умовах інфляції, що спостерігається в Україні, вартість запасів у залишку і на рахунках обліку буде наближена до їх реальної вартості. Однак, прибуток буде занижено через те, що у витрати будуть списані запаси, які надійшли раніше за вартістю, яка є нижчою від вартості останньої партії придбаних аналогічних запасів [2].

Підприємство повинно обирати оптимальний для себе метод оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат виходячи із специфіки своєї діяльності та з огляду на стратегію його розвитку. Основним завданням у виборі методу оцінки є достовірність визначення фінансового результату для прийняття зважених управлінських рішень. Позитивний фінансовий результат визначений із врахуванням ситуації на підприємстві, ринку та країні в цілому дає можливість визначити фінансування подальшого росту і розвитку підприємства. Структуру доходів і витрат, що формують прибуток (збиток), показують у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Вказана інформація, агрегована на державному рівні, є економічними показниками певної територіальної громади, області чи країни в цілому.

Інформація, сформована за даними бухгалтерського обліку та звітності суб'єкта господарювання служить базою для прийняття управлінських рішень керівництвом з точки зору управління прибутком.

Управління прибутком не можна розглядати лише як окрему прикладну частину управління підприємством, тому що кожне управлінське рішення, що стосується будь-якої сторони діяльності підприємства прямо або опосередковано має вплив на прибуток, тож система управління прибутком є невід'ємною частиною менеджменту підприємства.

Система управління прибутком реалізується через виконання наступних завдань [18]:

- ✓ розробка комплексної стратегії управління прибутком підприємства, інформаційну основу якої складає система бухгалтерського обліку;
- ✓ створення організаційних структур та внутрішніх підрозділів, що забезпечують прийняття, реалізацію та контроль за виконанням управлінських рішень щодо формування і використання прибутку на різних рівнях;
- ✓ формування інформаційного підґрунтя для прийняття альтернативних управлінських рішень;
- ✓ проведення аналізу формування та розподілу прибутку;
- ✓ якісне планування формування та використання прибутку;
- ✓ розробка систем мотивації для стимулювання формування прибутку.

Ефективність управління прибутком прямо залежить від якості інформаційного забезпечення. Отже, суть ефективного управління прибутком полягає в прийнятті управлінських рішень щодо формування і розподілу прибутку, на усіх етапах управління ним, на основі інформації про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства, адже на величину і наявність прибутку впливає ряд зовнішніх і внутрішніх чинників.

Вирішуючи проблему інформаційного забезпечення управління прибутком, керівництво підприємства має керуватися принципом ефективного використання інформації. На нашу думку, головною проблемою сучасних вітчизняних підприємств є неправильне відношення до інформації, як відповідних знань, що використовуються людьми за відповідними правилами і у відповідності до певних процедур із урахуванням відношення людей до цих знань. Тобто існує дві протилежні точки зору. Управлінці або повністю ігнорують облікову інформацію, покладаючись лише на власну інтуїцію, комерційні звички або завалюють себе і підлеглих купою складних схем, аналізів, не дивлячись на складнощі ведення додаткового обліку та трудомісткість такої праці та не турбуючись про те, корисна така інформація чи ні.

Отож, значення бухгалтерської інформації в управлінні підприємством, і в управлінні прибутком зокрема надзвичайно важливе. Бухгалтерська інформація забезпечує інформаційне підґрунтя управлінських рішень відносно управління прибутком на етапах планування, формування, аналізу та контролю відповідно.

При цьому бухгалтерський облік має вестися згідно завдань та вимог управління і таким чином, щоб забезпечити апарат управління інформацією про абсолютні та відносні показники, облік має забезпечувати необхідний рівень деталізації статей доходів та витрат (за видами продукції, підрозділами компанії, звітними періодами, місцями виникнення, тощо), що дозволить зробити інформаційну систему підприємства прозорою, гнучкою та достатньо інформативною. Використання бухгалтерської інформації щодо фінансових результатів в управлінні підприємством викладено в таблиці 2.

Таблиця 2

Використання бухгалтерської інформації щодо фінансових результатів в управлінні підприємством

Ділянка обліку	Значення інформації для планування і контролю в управлінні прибутком
Облік доходів, витрат і фінансових результатів	Інформація про фактичні доходи, витрати і результати діяльності дає змогу здійснювати контроль виконання бюджетів (планів) у розрізі структурних підрозділів та підприємства в цілому
	Інформація для розрахунку фінансових коефіцієнтів
Складання і подання звітності	Дані для розрахунку фінансових коефіцієнтів, їх аналізу і порівняння з іншими підприємствами, показниками цього підприємства за минулі роки та середніми у галузі
	Порівняння фактичних і планових показників звітів про фінансові результати (звітів про сукупний дохід)

Загалом, система управління прибутком є важливим елементом усієї системи управління підприємством, її організаційне забезпечення тісно взаємопов'язане із усією організаційною структурою управління.

Система управління дає змогу знизити рівень управлінських витрат, забезпечити узгодження дій та заходів системи управління прибутком з іншими системами управління підприємства, підвищити ефективність контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень.

Основними завдання управління прибутком наведено на рисунку 1.

Процес управління формуванням прибутку полягає в якісному аналізі прибутку підприємства в передплановому періоді та плануванні обсягів та оптимального складу формування та використання прибутку в планованому періоді.

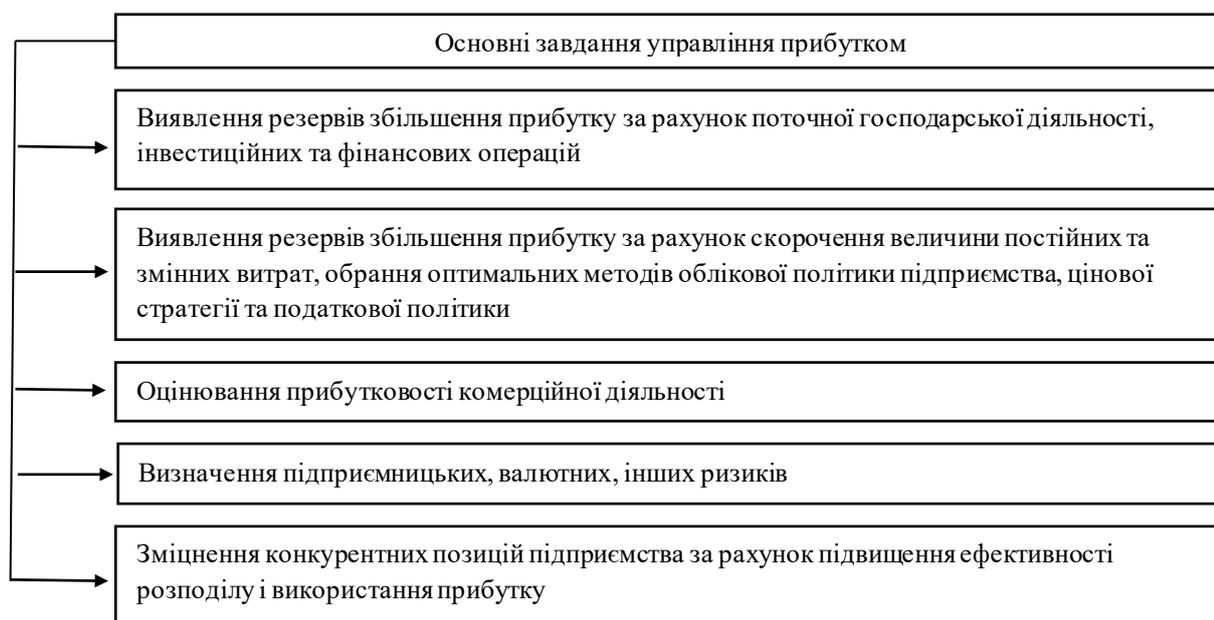

Рис. 1. Основні завдання управління прибутком

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Отже, фінансовий результат є складною, об'ємною та водночас ключовою категорією. Фінансовий результат у формі прибутку є головною метою діяльності підприємств на ринку та одним з головних показників, який визначає ефективність його господарської діяльності. Інформація про фінансові результати відображається у фінансових звітах підприємства та є джерелом для визначення рівня рентабельності, платоспроможності, фінансової стійкості підприємства. На основі цієї інформації керівництвом господарюючого суб'єкта приймаються рішення щодо управління прибутком, які мають забезпечувати вирішення важливих завдань у системі управління підприємством.

Література

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2001. – 672 с.
2. Кучеренко Т.Є. Облікова політика фінансової звітності в національних стандартах / Т.Є. Кучеренко // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2009. – № 9. – С. 16–25.
3. Мочерный С. В. Основы экономической теории: учебник / С. В. Мочерный, В. К. Симоненко, В. В. Секретарюк, А. А. Устенко ; под общ. ред. С. В. Мочерного. – К. : Знання, 2000. – 601 с.
4. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 628 с.
5. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. – 5-е вид. допов. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.
6. Чебанова М. С. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / М. С. Чебанова, С. С. Василенко. – К. : Академія, 2002. – 671 с.
7. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник : навчальний посібник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К. : Знання, 2010. – 1072 с.
8. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навчальний посібник. – 2-е вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
9. Скалюк Р. В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств / Р. В. Скалюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2010. – Вип. 18(1). – Економічні науки. – С. 135–141.
10. Худолій Л. М. Теорія фінансів : навчально-методичний посібник / Л. М. Худолій. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 167 с.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013] // Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : (893/4186) : [затверджено наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон (№ 996-14) : [прийнято Верховною Радою України 19.07.1999] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999] // Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999] // Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000] // Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

18. Погребняк А.Ю. Сутність складових елементів механізму антикризового управління на промисловому підприємстві / А.Ю. Погребняк // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2015. – № 12. – С. 384-383.

References

1. utynets F. F. Bukhhalterskyi finansovyi oblik: pidruchnyk / F. F. Butynets. – Zhytomyr: Ruta, 2001. – 672 s.
2. Kucherenko T. Ie. Oblikova polityka finansovoi zvitnosti v natsionalnykh standartakh / T. Ie. Kucherenko // Bukhhalteriia v silskomu hospodarstvi. – 2009. – № 9. – С. 16–25.
3. Мошемыі S. V. Osnovy ekonomycheskoi teoryi: uchebnyk / S. V. Mochemyi, V. K. Symonenko, V. V. Sekretariuk, A. A. Ustenko; Pod obshch. red. S. V. Mochemoho. – K.: Znanyia, 2000. – 601 s.
4. Pushkar M. S. Finansovyi oblik: pidruchnyk / M. S. Pushkar. – Ternopil: Kart-blansh, 2002. – 628 s.
5. Tkachenko N. M. Bukhhalterskyi finansovyi oblik, opodatkovannia izvithnist: pidruchnyk / N. M. Tkachenko. – 5-te vyd. dopov. i pererob. – K.: Alerta, 2011. – 976 s.
6. Chebanova M. S. Bukhhalterskyi oblik: navchalnyi posibnyk / M. S. Chebanova, S. S. Vasylenko. – K.: Akademiia, 2002. – 671 s.
7. Zahorodnii A. H. Finansovo-ekonomichnyi slovnyk: navchalnyi posibnyk / A. H. Zahorodnii, H. L. Vozniuk. – K.: Znannia, 2010. – 1072 s.
8. Oparin V. M. Finansy (Zahalna teoriia): navchalnyi posibnyk. – 2-he vyd., dop. i pererob. – K.: KNEU, 2002. – 240 s.
9. Skaliuk R. V. Cutnist ta znachennia finansovykh rezultativ v systemi rozvytku hospodarskoi diialnosti promyslovykh pidpriemstv / R. V. Skaliuk // Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. – 2010. – Vyp. 18(1). – Ekonomichni nauky. – S. 135–141.
10. Khudolii L. M. Teoriia finansiv: navchalno-metodychnyi posibnyk / L. M. Khudolii. – K.: Vyd-vo Yevrop. un-tu, 2003. – 167 s.
11. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» [Elektronnyi resurs] : [zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy №73 vid 07.02.2013] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
12. Podatkovi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI iz zminy i dopovnenniamy [Elektronnyi resurs] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Instruktsiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktiviv, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii [Elektronnyi resurs] : (893/4186) : [zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy №291 vid 30.11.1999] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
14. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [Elektronnyi resurs] : zakon (№ 996-14) : [priyniato Verkhovnoiu Radouiu Ukrainy 19.07.1999] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
15. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 15 «Dokhid». [Elektronnyi resurs] : [zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy № 290 vid 29.11.1999] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
16. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 16 «Vytraty». [Elektronnyi resurs] : [zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy № 318 vid 31.12.1999] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
17. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 17 «Podatok na prybutok». [Elektronnyi resurs] : [zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy №353 vid 28.12.2000] // Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
18. Pohrebniak A. Iu. Sutnist skladovykh elementiv mekhanizmu antykrizovoho upravlinnia na promyslovomu pidpriemstvi / A. Iu. Pohrebniak // Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI». – 2015. – № 12. – S. 384-383.

Надійшла / Paper received : 11.12.2021

Надрукована / Printed : 31.01.2022